

ΚΡΑΤΙΚΟΝ ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΟΝ;

Όλως ενδιαφέρον είναι τό, έξεταζόμενον υπό τοῦ κ. ΑΝΑΣΤ. ΚΩΝΣΤΑ δρος Χημικοῦ - Τεχνικοῦ Συμβούλου, θέμα: Πρώτος εισηγηθεὶς τὴν μεγάλην ἀνάγκην ἰδρύσεως βιομηχανίας πετρελαίου εἰς Ἑλλάδα, καὶ μελετητῆς 3 διυλιστηρίων πετρελαίου, ὑποστηρίζει διὰ τοῦ παρατιθεμένου ἄρθρου του, τὴν ἀνάγκην ἐκχωρήσεως τοῦ Κρατικοῦ Διυλιστηρίου, εἰς ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν

Διὰ μίαν ἀκόμη φοράν εὐρίσκεται ἐπὶ τάπητος τὸ θέμα τοῦ διυλιστηρίου (ἢ τῶν διυλιστηρίων) πετρελαίου. Διὰ τὴν ἱστορίαν, ἀξίζει νὰ ὑπεθυμίσωμεν ὅτι ἡ σημερινὴ φάσις τοῦ θέματος ἔχει ἀρχίσει πρὸ 3 ½ χρόνων, ὅτε, τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1964, ὁ τότε ὑπουργὸς Βιομηχανίας συνέστησε μίαν ἐπιτροπὴν διὰ νὰ μελετήσῃ τὸ θέμα ἐκσυγχρονισμοῦ καὶ ἐπεκτάσεως τοῦ διυλιστηρίου Ἀσπροπύργου «ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἀρτία λειτουργία τούτου καὶ νὰ ἐπιτευχθοῦν τὰ καλλίτερα οἰκονομικοτεχνικὰ ἀποτελέσματα κατὰ τὴν λήξιν τῆς συμβάσεως ἐκμισθώσεως τὸν Αὐγουστον 1968». Ὁ τότε ὑπουργός, ἔκρινεν ὅτι ὁ χρόνος θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐπαρκὴς διὰ νὰ εὐρεθῇ ἡ καλλίτερα λύσις καὶ νὰ ἐκτελεσθοῦν αἱ ἀναγκαῖαι νέαι ἐγκαταστάσεις, ἀλλὰ ὁ Αὐγουστος τοῦ 1968 ἔφασε καὶ τὸ θέμα δὲν προωθήθη ὡς ἐπεβάλλετο.

Τὸν Φεβρουάριον 1965, ἡ Ὑπηρεσία Ἐλέγχου Κρατικοῦ Διυλιστηρίου, ζήτησε, διὰ διακηρύξεως, προσφοράς μέχρι τῆς 15 Μαΐου 1965 καλυπτούσας ὀρισμένους ἀντικειμενικοὺς σκοπούς. Ὅταν ἠνοιχθῆσαν αἱ προσφοραὶ κατεδείχθη ὅτι, λόγῳ ἀσφαλείων τῆς διακηρύξεως, διέφερον τόσον πολὺ μεταξύ των, ὥστε νὰ εἶναι ἀδύνατος ἡ σύγκρισις. Τὴν 23 Ἰουλίου 1966, δηλαδὴ μετὰ 14 μῆνας, ὑπεβλήθη πρὸς ὄσους εἶχον ὑποβάλει ἐνδιαφερούσας προσφοράς, ἐρωτηματολόγιον ἐξαιρετικῶς ἐπείγον (top urgent) τὸ ὁποῖον ἀντὶ νὰ ἐπιτύχη εὐθυγράμμισιν τῶν ζητουμένων προτάσεων ἐπέτεινε τὰς διαφοράς. Εἰς ἄρθρον μου δημοσιευθὲν εἰς τὸ φύλλον τοῦ «Οἰκονομικοῦ Ταχυδρόμου» τῆς 24 Νοεμβρίου 1966, ἔκαμα κριτικὴν τοῦ περιφήμου αὐτοῦ ἐρωτηματολογίου ἀπὸ τὴν ὁποίαν κατεδείχθη σαφῶς ὅτι τοῦτο εἶχε συνταχθῆ κατὰ τρόπον εὐνοοῦντα ἓνα συγκεκριμένον ἐνδιαφερόμενον. Ἐν τῷ μεταξύ, λόγῳ παρατήσεως σημερινῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ὑπηρεσίας Ἐλέγχου Διυλιστηρίου, διαφωνούντων πρὸς τὴν ἀκολουθουμένην τακτικὴν, διωρίσθησαν νέαι μέλη τὰ ὁποῖα φαίνεται ὅτι εὐρον εὐλόγους τὰς παρατιθήσεις τῶν προηγουμένων καὶ τέλος, τὸ νέον Δ.Σ. ἀπεφάνθη ὑπὲρ τῆς ἐκτελέσεως ἔργων πολὺ περιωρισμένης ἐκτάσεως.

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

Σήμερον, εὐρισκόμεθα εἰς τὸ ἐξῆς σημεῖον: Ἡ Ἐθνικὴ Ὑπηρεσία Πετρελαιοειδῶν Ἑλλάδος, ζήτησε τὴν ὑποβολὴν

νέων προτάσεων, ἀφ' ἐνὸς μὲν διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ διυλιστηρίου Ἀσπροπύργου μὲ ταυτόχρονον ἐκσυγχρονισμόν καὶ ἐπέκτασίν του, καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ τὴν ἴδρυσιν τρίτου διυλιστηρίου. Ἡ προθεσμία διὰ τὸ διυλιστήριον Ἀσπροπύργου ἔληξε τὴν 29 Φεβρουαρίου καὶ διὰ τὸ τρίτον διυλιστήριον τὴν 15 Μαρτίου 1968.

Τὸ κράτος κατέχει σήμερον ἓνα διυλιστήριον δυναμικότητος κατεργασίας 1,9 ἑκατομμυρίων τόννων ἀργοῦ πετρελαίου, ἡ δὲ ἑταιρία Esso - Pappas ἔχει εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν ἓνα δεύτερον διυλιστήριον δυναμικότητος 2,5 ἑκατομμ. τόννων, περίπου. Ἡ κατανάλωσις πετρελαιοειδῶν αὐξάνει εἰς τὴν χώραν μας συνεχῶς. Τὰ δύο ὑφιστάμενα διυλιστήρια μόλις ἐπαρκοῦν διὰ τὴν πλήρη κάλυψιν τῶν σημερινῶν ἀναγκῶν καί, κατὰ τὰς διαφόρους προβλέψεις, τὸ 1970 ἡ κατανάλωσις μας θὰ ἔχη ἀνέλθει εἰς 5-6 ἑκατομμύρια τόννων, μὲ προοπτικὰς συνεχοῦς περαιτέρω αὐξήσεως. Ὅρθῶς, λοιπόν, εἶχε τεθῆ, ἀπὸ τοῦ 1964, θέμα αὐξήσεως τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς πετρελαιοειδῶν. Εἶναι ἄλλωστε γνωστὸν ὅτι ἡ βιομηχανία τοῦ πετρελαίου εἶναι ἐπικερδῆς. Ἐπομένως, εἶναι προτιμώτερον τὰ κέρδη τῆς νὰ μένουσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀντὶ νὰ τὰ καρποῦνται ἄλλοι, ὅπως θὰ συμβαίη ἐὰν προμηθευόμεθα βιομηχανοποιημένα προϊόντα ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν.

Νομίζω, ὁμως, ὅτι, ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1964, τὸ θέμα ἐτέθη ἐπὶ ἐσφαλμένης βάσεως καὶ ὅτι συνεχίζεται μία κακὴ τακτικὴ ποῦ ἤρχισεν ὅταν ἰδρῦθη τὸ διυλιστήριον Ἀσπροπύργου. Διὰτὶ νὰ ἀνήκῃ τὸ διυλιστήριον εἰς τὸ κράτος; Ἡ ἀνάλυσις τῶν αἰτίων ἔνεκα τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον διυλιστήριον ἔγινε κρατικόν, θὰ ἀφηνε μερικὰ ἐρωτηματικὰ ἀναπάντητα, ἀλλὰ δὲν θὰ εἶχε καὶ κανένα λόγον πλέον. Σκοπὸς τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ εἶναι νὰ ἐξετάσῃ τί πρέπει νὰ γίνῃ εἰς τὸ μέλλον. Ἐρωτᾶται λοιπόν:

ΔΙΑΤΙ ΚΡΑΤΙΚΟΝ;

Διὰτὶ πρέπει νὰ ἀνήκῃ εἰς τὸ κράτος; Ἡ ἀποστολὴ τοῦ κράτους δὲν εἶναι νὰ παριστάνῃ τὸν βιομήχανον. Ἐξαιρέσεις γίνονται διὰ τὰς Ἐπιχειρήσεις Κοινῆς Ὁφελείας (ὅπως εἶναι ἡ παραγωγή ἠλεκτρισμοῦ) ἢ τὰς ἐπιχειρήσεις ποῦ ἀποβλέπουσιν ὄχι νὰ ἀποκομίσουν ἀμεσα κέρδη ἀλλὰ νὰ ὠφελῶσιν ἐμμέσως τὴν χώραν, ὕστερα ἀπὸ σχετικῶς μακρὸν

ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ (1966)

ΧΩΡΑΙ	SHELL	ESSO	BP	MOBIL	CALTEX	FINA	ANIC	ICI	Διάφοροι	Σύνολον
Γαλλία	3	4	2	2	—	—	—	—	9	20
Γερμανία	4	4	3	2	2	—	—	—	22	37
Αγγλία	5	2	4	1	—	—	—	2	12	26
Ιταλία	3	2	1	1	—	3	3	—	27	40
Βέλγιον	1	1	—	—	—	—	—	—	4	6
Ολλανδία	1	1	1	1	1	—	—	—	1	6
Αυστρία	1	—	—	1	—	—	—	—	1	3
Ισπανία	1	1	—	—	2	—	—	—	4	8
Σύνολον	19	15	11	8	5	3	3	2	80	146

χρόνον (π.χ. ο Έθνικός Όργανισμός Τουρισμού), να εξοικονομήσουν συνάλλαγμα, να αναπτύξουν μίαν περιοχήν (π.χ. τὸ Θερμοηλεκτρικὸν Ἔργον Μεγαλοπόλεως). Ἰδρύνονται κρατικά βιομηχανία εἰς τὰ ὀλοκληρωτικά κράτη (διότι δὲν μποροῦν νὰ γίνουν ἄλλως) καὶ εἰς τὰς ὑπαναπτύκτους χώρας (ὅπου αἱ ἐκάστοτε κυβερνήσεις ἰδρύνουν βιομηχανίας, ἄλλοτε μὲν διὰ λόγους διαφημιστικούς ἢ καὶ δημαγωγικούς, ἄλλοτε δὲ διότι δὲν ὑπάρχει ἐμπιστοσύνη τοῦ ἰδιωτικοῦ κεφαλαίου πρὸς τὸ κράτος). Εἰς τὴν χώραν μας, εὐτυχῶς, δὲν ἰσχύει οὔτε τὸ ἓνα, οὔτε τὸ ἄλλο, ὅπως δὲν ἰσχύει καὶ διὰ τὰς ἄλλας χώρας τοῦ Δυτικοῦ Κόσμου. Εἰς τὸν παρατιθέμενον πίνακα ἀναφέρονται τὰ διυλιστήρια τῶν χωρῶν τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης καὶ τὰ ὄνόματα τῶν Ἐταιριῶν εἰς τὰς ὁποίας ἀνήκουν. Αἱ ἀναγραφόμεναι Διεθνεῖς Ἐταιρίαι ἔχουν ἰδρύσει, ὡς γνωστόν, εἰς τὰς διαφόρους χώρας, ὅπως ἄλλωστε καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐντοπίους ἐταιρίας.

Τὰ εἰς τὴν στήλην τῶν «διαφόρων», ἀναφερόμενα διυλιστήρια, ἀνήκουν ὅλα εἰς ἐντοπίους ἐταιρίας. Ἐξαιρέσιν ἀποτελεῖ ἡ Ἰσπανία ἢ ὁποία μετέχει, διὰ κεφαλαίων, εἰς μερικά διυλιστήρια, καὶ ἡ Ἐπιχείρησις τῆς Ἰταλίας ANIC εἰς τὴν ὁποίαν μετέχει καὶ τὸ κράτος.

Δηλαδή, ἐπὶ 138 διυλιστηρίων τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης (ἐκτὸς τῆς Ἰσπανίας), μόνον εἰς 3 ἰταλικά ὑπάρχει μερικὴ συμμετοχὴ ἡμικρατικῶν ἐταιριῶν. Ὅλα τὰ ἄλλα ἀνήκουν εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις. Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μετὰ τὰς ἄλλας μεγάλας βιομηχανίας, ὅπως ἄλλωστε συμβαίνει καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τὴν βιομηχανίαν ἀλουμινίου, μετὰ τὸ διυλιστήριον τῆς Θεσσαλονίκης κ.λ. Διατί, λοιπόν, ἡ Ἑλλάς πρέπει νὰ ἔχη κρατικὸν διυλιστήριον ; Ἐὰν ὁ λόγος εἶναι νὰ μετέχη τὸ κράτος εἰς τὰ κέρδη τότε ὑπάρχουν, ὡς γνωστόν, πολλοὶ ἄλλοι τρόποι νὰ κερδίζῃ καὶ μάλιστα περισσότερα ἀπὸ ὅσα κερδίζει σήμερον, χωρὶς νὰ μετέχη εἰς τὰς εὐθύνas.

Δεδομένου δὲ ὅτι αἱ ἑλληνικαὶ τεχνικαὶ ὑπηρεσίαι μᾶλλον ὑστεροῦν ἐξ ἀπόψεως πείρας καὶ τελειοποιημένων γνώσεων ἐναντι τῶν ξένων καὶ ὅτι τὸ κράτος δὲν ἔχει ἐπιδειξίει ἰδιαιτέρως ἐπιτυχεῖς ἐπιχειρηματικὰς ἐπιδόσεις, καλλίτερον θὰ ἦτο νὰ ἀνατεθῇ τὸ ἔργον εἰς ἰδιωτικὸν φορέα. Μήπως, ἄλλωστε, τὸ κράτος δύναται νὰ γνωρίζῃ ποίαν ἀπὸ τὰς πολλὰς μεθόδους ἀποθειώσεως πρέπει νὰ ἐφαρμόσῃ εἰς τὸν Ἀσπρόπυργον ; Μήπως εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀποφασίσῃ ἂν πρέπει νὰ ἐγκατασταθῇ ἐκεῖ μονὰς Vishbreaking ; Θὰ ἦτο δυνατόν νὰ παραταχθῶν πολλὰ παρόμοια ἐρωτήματα εἰς τὰ ὁποία ἡ ἀπάντησις θὰ ἦτο πάντοτε «ὄχι». Ἐπιδίδωκεται ἡ ἀπάντησις διὰ παραπομπῆς τοῦ ζητήματος εἰς ἐπιτροπὰς ἀπὸ ὄντως ἀξιόλογα πρόσωπα, τὰ ὁποία, ὅμως, ἐπειδὴ εἶναι ἀδύνατον

νὰ γνωρίζουν τὰ πάντα, ἄλλοτε μὲν παρασύρονται ἀπὸ κακὰς εἰσηγήσεις, ἄλλοτε δὲ ἀποφεύγουν νὰ λάβουν σαφεῖς ἀπόφασεις συνεπαγομένης εὐθύνας, πάντοτε δὲ γίνονται ἀφορμὴ δαπανηρῶν καθυστερήσεων.

Συζητεῖται, τῶρα, νέα ἐκμίσθωσις τοῦ Ἀσπρόπυργου διὰ 10 ἀκόμη ἔτη καὶ ἐρωτᾶται : Τί θὰ ἀντιπροσωπεύῃ τὸ διυλιστήριον αὐτὸ ὕστερα ἀπὸ ἐντατικὴν λειτουργίαν 20 ἐτῶν καὶ ὕστερα ἀπὸ τὰς τεχνολογικὰς προόδους ποῦ θὰ μεσολαβήσουν κατὰ τὰ πρὸςεχῆ 10 ἔτη ;

Ἄς ἀλλάξωμεν λοιπὸν τακτικὴν καὶ ὡς ἀκολουθήσωμεν τὸ παράδειγμα τῶν ἄλλων χωρῶν τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης πρὸς τὰς ὁποίας ταιριάζομεν καὶ ὡς πολίτευμα καὶ ὡς νοοτροπία. Ἄς σταματήσωμεν ἓνα κακόν, ἴσως ἀμαρτωλόν, προηγούμενον καὶ ὡς μεταβιβάσωμεν διὰ διαγωνισμού τὸ διυλιστήριον Ἀσπρόπυργου εἰς μίαν ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν.

Δὲν εἶναι ἐδῶ θέσις νὰ ἐκτεθοῦν οἱ ὄροι ἐκποίησεως καὶ αἱ ὑποχρεώσεις ποῦ θὰ ἀναλάβῃ ὁ ἀγοραστής, πῶσον ἄργον πετρέλαιον τοῦ κράτους θὰ ὑποχρεοῦται νὰ ἐπεξεργάζεται, πῶς θὰ γίνεταί ἡ κοστολόγησις τῶν προϊόντων κ.λ., κ.λ. Βασικὴ ἀπαίτησις τοῦ κράτους θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ ταχυτάτη ποιοτικὴ βελτίωσις τῶν προϊόντων. Τὸ θέμα τῆς αὐξήσεως τῆς δυναμικότητος χωρεῖ συζήτησιν. Νομίζω ὅτι οἱ ἀγορασταὶ θὰ κρίνουν ὅτι συμφέρει νὰ δαπανήσουν 5-10 ἑκατομμύρια δολλαρίων, διὰ νὰ αὐξήσουν τὴν δυναμικότητα κατὰ 25 % ἴσως καὶ περισσότερον (ὄχι ὅμως πέραν τῶν 3 ἑκατομμυρίων τόννων) καὶ νὰ παραγάγουν προϊόντα ἀνταποκρινόμενα πρὸς τὰς συγχρόνους ἀπαιτήσεις, μετὰ παράληλον ἀνάκτησιν τοῦ θείου. Πάντως, δὲν θὰ πρέπει νὰ ἐγκατασταθοῦν νέαι μονάδες ἀποστάξεως, διὰ τῶν ὁποίων νὰ ἰδρυθῇ εἰς τὸν Ἀσπρόπυργον ἓν τρίτον διυλιστήριον.

Ἡ Ἑλλάς χρειάζεται ἐν ἐργοστάσιον παραγωγῆς ὀρυκτελαίων ἑτησίως δυναμικότητος 100 χιλ. τόννων. Καὶ ἂν ἀκόμη, μέχρις ὅτου κατασκευασθῇ τὸ ἐργοστάσιον αὐτὸ, ἡ ἐσωτερικὴ κατανάλωσις δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ ἀπορροφήσῃ τὰς 100 χιλιάδας τόννων, ὑπάρχει ἡ δυνατότης διαθέσεως εἰς τὴν διεθνῆ ἀγοράν. Ὁ συνδυασμὸς τοῦ ἐργοστασίου ὀρυκτελαίων μετὰ τὸ διυλιστήριον, προσφέρει κατὰ τὰς νεωτέρας μεθόδους ἐξευγενισμού τῶν ὀρυκτελαίων, ἀξιόλογα πλεονεκτήματα. Εὐπρόσδεκτος θὰ πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἡ ἐγκατάστασις ἄλλων μονάδων (π.χ. ἐνὸς θερμοηλεκτρικοῦ ἐργοστασίου, μονάδων παραγωγῆς ὠρισμῶν πετρελαιοχημικῶν παραγῶγων, φωταερίου κ.λ.).

Πολὺς λόγος ἔχει γίνεαι διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τοῦ διυλιστηρίου μετὰ ἄργον πετρέλαιον. Προτάσεις μακροχρόνιοι ἔχουν ὑποβληθῆ διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν αὐτοῦ καὶ διὰ τὴν μεταφορὰν

μέ δεξαμενόπλοια. Είς τήν περίπτωσιν τῆς μεταβιβάσεως τοῦ Ἄσπροπύργου εἰς ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν τὸ θέμα αὐτὸ θὰ ἀπασχολήσῃ τοὺς νέους ἰδιοκτῆτας, πάντως, ὅμως, πρέπει νὰ τουισθῆ ὅπως ἀνεφέρθη καὶ ἀπὸ ἄλλους εἰδικούς, ὅτι ἡ προμήθεια τοῦ ἀργοῦ πετρελαίου δὲν ἀποτελεῖ πρόβλημα. Δὲν θὰ ὑπάρξῃ συνεπῶς λόγος οὔτε διὰ τὸ κράτος νὰ δεσμευθῆ μὲ μακροχρονίους συμβάσεις.

Διὰ τὴν κοστολόγησιν τῶν προϊόντων ὑφίσταται ἤδη, παρ' ἡμῖν, ἡ σχετικὴ πείρα καὶ ἀπὸ τὸ διυλιστήριον Ἄσπροπύργου ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν σύμβασιν μὲ τὴν Esso - Pappas.

ΤΟ ΤΡΙΤΟΝ ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΟΝ

Ἐχει γίνεαι πλέον κοινὴ συνείδησις ὅτι μετὰ 2 - 3 χρόνια θὰ χρειάζομεθα ἓν τρίτον διυλιστήριον. Εἶναι, λοιπόν, καιρὸς νὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ τώρα τὰς σχετικὰς ἐνεργείας. Ἡ δυναμικότης τοῦ διυλιστηρίου θὰ πρέπει νὰ εἶναι τοῦλάχιστον 3 ἑκατομμυρίων τόνων. Ἀπὸ πολλὰς πλευρὰς ἔχει ἐκδηλωθῆ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον, λέγεται δέ, ὅτι ἔχουν ἤδη ὑποβληθῆ προτάσεις ἰδρύσεως διυλιστηρίου, δυναμικότητος 6 ἑκατομμ. τόνων συνδυσάμενου καὶ μὲ ἄλλας βιομηχανίας.

Τὸ πρῶτον θέμα πού θὰ ἀνακύψῃ θὰ εἶναι ὁ τόπος ἰδρύσεως, λέγεται δὲ ὅτι ἐπειδὴ εἰς τὴν περιοχὴν Ἀθηνῶν καταναλίσκονται τὰ 60% τῶν παραγῶγων τοῦ πετρελαίου, πρέπει καὶ τὸ τρίτον διυλιστήριον νὰ γίνῃ εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν. Νομίζω ὅτι, ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἔχομεν δημιουργήσῃ τὸν ὑδροκέφαλον αὐτόν, πρέπει τὸ τρίτον διυλιστήριον νὰ γίνῃ εἰς ἄλλην περιοχὴν. Ἄν ἰδρυθῆ κοντὰ στὰς Ἀθήνας, τότε τὸ 60% ἴσως ἀνέλθῃ εἰς 70%, ἐνῶ ἂν γίνῃ μακρὰ ἴσως μειωθῆ εἰς 50%. Ἀποκλειομένων τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Βορείου Ἑλλάδος, ὅπου ὑπάρχει ἤδη διυλιστήριον, θὰ πρέπει νὰ

στραφῶμεν πρὸς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα καὶ πιθανὸν πρὸς τὴν περιοχὴν τῶν Πατρῶν ἢ τοῦ Αἰγίου.

Τὸ ποῖος θὰ τὸ ἰδρύσῃ, θὰ ἐξαρτηθῆ ἀπὸ τὸ ποῖος θὰ προτείνῃ τοὺς συμφορωτέρους ὄρους. Δὲν πιστεύω ὅτι μπορεῖ νὰ γίνῃ λόγος διὰ νὰ τὸ ἰδρύσῃ τὸ κράτος. Εἰς ὅσα ἐπιχειρήματα ἀνεφέρα ἤδη θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω καὶ τὸ ὅτι ὅλα τὰ ἐργαστᾶσια πού ἰδρύνονται ἀπὸ τὰ κράτη (ὄχι μόνον τὰ διυλιστήρια πετρελαίου) καὶ εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου (ὄχι μόνον στὴν Ἑλλάδα), κοστίζουν 50 - 100% περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι θὰ ἐκόστιζαν εἰς μίαν ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν. Οἱ μειοδοτικοὶ διαγωνισμοί, αἱ προδιαγραφαί, αἱ Κρατικαὶ Ἐπιτροπαὶ κρίσεως τῶν προσφορῶν, ὁ φόβος τῶν εὐθυνῶν, καὶ ἡ σωρεία τῶν διατυπώσεων καὶ τῶν παρεμβάσεων, κατορθώνουν νὰ ἐπιτύχουν ἀποτέλεσμα ἐντελῶς ἀντίθετον ἀπὸ τὸ ἐπιδιωκόμενον. Περὶ αὐτοῦ ἔχομεν καὶ ἡμεῖς πικρὰν πείραν ἐκ τοῦ παρελθόντος.

Ἄς περιορισθῆ, λοιπόν, τὸ κράτος εἰς τὴν ἐπιλογὴν τοῦ καλλιτέρου ἀναδόχου καὶ εἰς τὸν ἔλεγχον τούτου ὅταν ἀρχίσῃ ἡ παραγωγή καὶ ἄς ἀφήσῃ κατόπι τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν νὰ ἐργασθῆ μὲ τὸ ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα, μὲ τὴν πείραν τῆς καὶ μὲ τὸν ρυθμὸν πού αὐτὴ γωορίζει.

Ἡ ἀποστολὴ τοῦ κράτους δὲν εἶναι νὰ ἰδρῆ ἐπιχειρήσεις πού μποροῦν νὰ ἰδρῦσουν οἱ ἰδιῶται, ἀλλὰ νὰ κἀν ἔργα κοινῆς ὠφελείας πού δὲν μποροῦν νὰ τὰ πραγματοποιήσουν οἱ ἰδιῶται. Καὶ ἐπειδὴ ὀμιλοῦμεν διὰ τὸ πετρέλαιον, θέλω καὶ πάλιν νὰ ὑπεθυμίσω πρὸς τὸ κράτος ὅτι ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ συνεχίσῃ τὰς ἐρεῦνας πρὸς ἀνεύρεσιν πετρελαίου. Αἱ μέχρι σήμερον γενόμεναι προσπάθειαι δὲν εἶναι ἱκαναὶ νὰ μᾶς πείσουν ὅτι δὲν ἔχομεν πετρέλαιον.